

3. 11. 2025

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie o předběžné otázce - C-386/23 ze dne 30. dubna 2025 - Prolomení zákazu uvádět zdravotní tvrzení týkající se rostlinných látek?

Schválené zdravotní tvrzení je možno prezentovat v reklamě na potraviny, avšak musí splnit požadavky na uvádění stanovené nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 ze dne 20. prosince 2006 o výživových a zdravotních tvrzeních při označování potravin. Reklama používající zdravotní tvrzení týkající se rostlinných látek tzv. botanicals claims je v současné době zakázána. Tento obecný zákaz platí do doby, než Evropská komise dokončí přezkoumání předkládaných tvrzení. Předkládající soud, německý Spolkový soudní dvůr (Bundesgerichtshof) položil otázku, zda se čl. 10 odst. 1 a nařízení č. 1924/2006 použije na zdravotní tvrzení týkající se botanických látek, jelikož Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA) ani Komise nedokončily posouzení těchto tvrzení za účelem jejich případného zařazení na seznamy schválených zdravotních tvrzení.

Německé soudy mají odlišné názory, pokud je o použitelnost čl. 10 odst. 3 nařízení č. 1924/2006 na tvrzení týkající se botanických látek. Podle většinového výkladu se však toto ustanovení na botanické látky použije pouze tehdy, pokud je odkaz na obecné příznivé účinky takové látky doplněn zvláštním zdravotním tvrzením, které lze použít za podmínek stanovených v ustanoveních týkajících se přechodných opatření v tomto nařízení. Soudní dvůr Evropské unie však dospěl k závěru, že čl. 10 odst. 1 a 3 nařízení č. 1924/2006 brání tomu, aby v rámci propagace na doplněk stravy složený z botanických látek bylo možné používat zvláštní zdravotní tvrzení týkající se takových látek a popisující nebo odkazující na psychologické nebo behaviorální funkce, a to dokud Komise nedokončí posouzení zdravotních tvrzení týkajících se botanických látek za účelem jejich zahrnutí do seznamů schválených zdravotních tvrzení.

Zdravotní tvrzení týkající se potravin představují klíčový nástroj při propagaci, ale i pro informování spotřebitelů, který, v případě zdravotních tvrzení, naznačuje nebo popisuje vztah mezi potravinou a zdravím. Aby byla zajištěna ochrana spotřebitele před zavádějícími či zcela nepodloženými informacemi, je tato oblast přísně regulována.

Zdravotním tvrzením se rozumí každé tvrzení, které uvádí, naznačuje nebo ze kterého vyplývá, že existuje souvislost mezi kategorií potravin, potravinou nebo některou z jejích složek a zdravím. Aby mohlo být zdravotní tvrzení schváleno Evropskou komisí, musí být nejprve vyhotoven kladný vědecký posudek, který je vypracováván Evropským úřadem pro bezpečnost potravin. Konečný seznam schválených (ale i neschválených) tvrzení je zpřístupňován na internetových stránkách Evropské komise.

Zdravotní tvrzení se smí vztahovat nejen na souvislost implikující zlepšení zdravotního stavu díky spotřebě určité potraviny, ale i na každou souvislost implikující neexistenci nebo snížení negativních

či škodlivých účinků na zdraví, které tuto spotřebu doprovázejí nebo v jiných případech následují, a tudíž prosté zachování dobrého zdravotního stavu i přes zmíněnou potenciálně škodlivou spotřebu.[1]

Problematika užití zdravotních tvrzení je v celoevropském měřítku poměrně složitou otázkou, která se dotýká, jak je patrné, nejen distributorů a prodejců potravin; dozorujících orgánů, ale i soudů. Situace je obzvláště složitá v případě propagace zdravotních tvrzení v případě rostlinných látek, či jak bývají nazývané *botanicals*, které nebyly doposud schváleny a nemohou být prezentovány.

Používání bylinných doplňků stravy je v Evropské unii (EU) rozšířené a tyto produkty, vyrobené z jednoho nebo více botanických složek, spotřebitelé používají pro jejich příznivé účinky na zdraví. Botanické látky jsou definovány jako produkty získané z rostlin, řas, hub nebo lišejníků. Omezení propagace tohoto segmentu ve spojení se zdravotními benefity vede k veliké tenzi ze strany prodejců, kteří mohou propagaci spojenou se zdravotními tvrzeními provést jen na základě schválených deklarovaných účinků.

Společnost Novel Nutriology uvádí na trh doplněk stravy, který propagovala na své internetové stránce. Za tímto účelem použila zdravotní tvrzení týkající se „výtažku ze šafránu“ a „výtažku z melounové šťávy“, které jsou obsaženy v tomto doplňku stravy a deklarovala, že tyto výtažky zlepšují náladu nebo snižují pocit stresu a únavy. Německé obchodní sdružení (*Verband Sozialer Wettbewerb eV*) podalo proti společnosti žalobu k Německému spolkovému soudnímu dvoru, v níž se domáhalo, aby bylo nařízeno zakázat používání těchto tvrzení, neboť se domnívá, že jsou v rozporu s právem EU.

Spolkový soudní dvůr se v této věci obrátil na Soudní dvůr Evropské unie s předběžnou otázkou s konstatováním, že podle nařízení č. 1924/2006 používání zdravotních tvrzení v reklamě na potraviny a potravinářské výrobky je zakázáno. Tento případ se týká zdravotních nároků týkajících se psychologických funkcí, které před vstupem nařízení v platnost nebyly předmětem tohoto nařízení a je tak otázkou použitelnosti nařízení č. 1924/2006, a zejména jeho článku 10 na zdravotní tvrzení týkající se botanických látek, jejichž posouzení za účelem případného zahrnutí do seznamů tvrzení schválených tímto nařízením, nebylo Evropskou komisí dosud dokončeno.

Předkládající soud si klade otázku, zda se čl. 10 odst. 1 a 3 nařízení č. 1924/2006 použije na zdravotní tvrzení týkající se botanických látek, jelikož Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA) ani Komise nedokončily posouzení těchto tvrzení za účelem jejich případného zařazení na seznamy schválených zdravotních tvrzení a uvádí, že německé soudy mají odlišné názory, pokud je o použitelnost čl. 10 odst. 3 nařízení č. 1924/2006 na tvrzení týkající se botanických látek. Podle většinového výkladu se však toto ustanovení na botanické látky použije pouze tehdy, pokud je odkaz na obecné příznivé účinky takové látky doplněn zvláštním zdravotním tvrzením, které lze použít za podmínek stanovených v ustanoveních týkajících se přechodných opatření v tomto nařízení.

Soudní dvůr Evropské unie ve svém konečném rozhodnutí zdůraznil, že čl. 10 odst. 1 nařízení č. 1924/2006 stanoví principiální zákaz zdravotních tvrzení, s výjimkou zdravotních tvrzení uvedených v seznamech schválených tvrzení. Upřesnil rovněž, že článek 10 nařízení č. 1924/2006 zavádí rozlišení mezi dvěma kategoriemi zdravotních tvrzení, a to jednak zvláštním zdravotním tvrzením (a jednak „obecným“ zdravotním tvrzením, které je odkazem na obecné příznivé účinky na celkové dobré zdraví. Použití zvláštního zdravotního tvrzení je tak dovoleno pouze tehdy, je-li toto tvrzení uvedeno v seznamech schválených zdravotních tvrzení, zatímco každé obecné zdravotní tvrzení musí být doplněno takovým zvláštním tvrzením.

Soudní dvůr Evropské unie uvedl, že zahrnutí zvláštních zdravotních tvrzení do seznamů schválených tvrzení podléhá různým schvalovacím řízením, jejichž cílem je zejména zajistit, aby tato

tvrzení byla vědecky zdůvodněna. Pokud jde konkrétně o zdravotní tvrzení popisující nebo odkazující na psychologické nebo behaviorální funkce, jako jsou funkce, o které jde ve věci v původním řízení, Soudní dvůr upřesnil, že použití takových tvrzení nařízení č. 1924/2006 umožňuje, jsou-li tato tvrzení založena na všeobecně uznávaných vědeckých poznatcích a dobře srozumitelná průměrnému spotřebiteli. Požadavek, aby byla tato tvrzení uvedena na seznamu podle článku 13 nařízení č. 1924/2006, je tedy odůvodněn nutností zajistit vědeckou opodstatněnost a dobrou srozumitelnost takových zdravotních tvrzení, která jsou uváděna v obchodních sděleních týkajících se potravin.

Soudní dvůr Evropské unie konstatoval, že podle článku 13 nařízení č. 1924/2006 byla Komise povinna po konzultaci s EFSA přijmout do 31. ledna 2010 seznam schválených zdravotních tvrzení podle tohoto článku. Hodnocení zdravotních tvrzení týkajících se botanických látek však bylo pozastaveno a seznam týkající se takových tvrzení nebyl dosud vypracován. Podle nařízení č. 536/2013 zdravotní tvrzení, jejichž posouzení nebylo dokončeno, mohou být nadále používána v souladu s přechodnými opatřeními stanovenými v článku 28 nařízení č. 1924/2006. Pod toto ustanovení spadají zdravotní tvrzení, která popisují nebo odkazují na psychologické nebo behaviorální funkce, byla-li používána v souladu s vnitrostátními právními předpisy přede dnem vstupu uvedeného nařízení v platnost. Pokud taková tvrzení nepodléhala v členském státě hodnocení ani schvalování, smějí být nadále používána, pokud byla podána žádost podle tohoto nařízení před 19. lednem 2008. V projednávané věci bylo jedno ze dvou dotčených tvrzení předmětem opožděné žádosti, zatímco pro druhé tvrzení nebyla podána žádná žádost. V tomto kontextu nemůže být použití tvrzení, o která jde v původním řízení, schváleno na základě přechodného režimu stanoveného v článku 28 nařízení č. 1924/2006. Vzhledem k tomu, že k použití těchto tvrzení může dojít pouze na základě článku 10 tohoto nařízení č. 1924/2006, nemůže být takové použití schváleno, dokud Komise nedokončí jejich posouzení.

Tento výklad je podpořen cíli nařízení č. 1924/2006. Cílem tohoto nařízení je zajistit účinné fungování vnitřního trhu a zároveň i vysokou míru ochrany spotřebitele, zejména proti klamavým tvrzením, jakož i ochranu zdraví. S ohledem na výše uvedené má Soudní dvůr za to, že čl. 10 odst. 1 a 3 nařízení č. 1924/2006 brání tomu, aby provozovatel potravinářského podniku používal zdravotní tvrzení týkající se botanických látek, dokud Komise nedokončí posouzení takových tvrzení za účelem jejich zahrnutí do seznamů schválených zdravotních tvrzení. Jinak by tomu však bylo, pokud by použití takových tvrzení bylo schváleno na základě přechodných opatření stanovených tímto nařízením.

Soudní dvůr Evropské unie má rovněž za to, že zákaz propagace potravin obsahujících botanické látky prostřednictvím zdravotních tvrzení, která popisují nebo odkazují na psychologické nebo behaviorální funkce a nebyla předem hodnocena a schválena v souladu s nařízením č. 1924/2006 a nejsou schválena ani na základě přechodných opatření stanovených v posledně uvedeném nařízení, umožňuje zajistit spravedlivou rovnováhu mezi touto zásadou a cílem ochrany lidského zdraví, aniž nepřiměřeně zasahuje do legitimního práva hospodářských subjektů v potravinářském odvětví vykonávat podnikatelskou činnost.

K dosažení tohoto závěru Soudní dvůr uvedl, že použití čl. 10 odst. 1 a 3 nařízení č. 1924/2006 na zdravotní tvrzení týkající se botanických látek, která popisují nebo odkazují na psychologické nebo behaviorální funkce, nezasahuje do samotné podstaty této zásady. V tomto ohledu zaprvé uvedl, že požadavek, aby tato zvláštní zdravotní tvrzení byla předem schválena a uvedena v seznamech schválených tvrzení podle nařízení č. 1924/2006, nezbavuje provozovatele potravinářských podniků uvádějící na trh potraviny obsahující botanické látky jakékoli možnosti uvádět takové potraviny na trh. Tento požadavek se totiž týká pouze zákazu jejich propagace prostřednictvím zdravotních tvrzení, která nebyla předem hodnocena a schválena v souladu s tímto nařízením. Zadruhé přechodný režim stanovený v článku 28 nařízení č. 1924/2006 přiznává provozovatelům potravinářských podniků možnost taková tvrzení použít s výhradou, že budou splněny podmínky

stanovené v tomto ustanovení.

Soudní dvůr dále zdůraznil, že zákaz propagace potravin obsahujících botanické látky prostřednictvím zdravotních tvrzení, která nebyla předem hodnocena a schválena v souladu s nařízením č. 1924/2006, odpovídá zejména cíli ochrany lidského zdraví a tento cíl má větší význam ve srovnání s hospodářskými zájmy.

S ohledem na výše uvedené Soudní dvůr dospěl k závěru, že čl. 10 odst. 1 a 3 nařízení č. 1924/2006 brání tomu, aby v rámci obchodní reklamy na doplněk stravy složený z botanických látek bylo možné, dokud Komise nedokončí posouzení zdravotních tvrzení týkajících se botanických látek za účelem jejich zahrnutí do seznamů schválených zdravotních tvrzení, používat zvláštní zdravotní tvrzení týkající se takových látek a popisující nebo odkazující na psychologické nebo behaviorální funkce. Totéž platí v případě odkazů na obecné, nespecifické příznivé účinky takové látky na celkové dobré zdraví a duševní a tělesnou pohodu, není-li tento odkaz doplněn zvláštním zdravotním tvrzením uvedeným v těchto seznamech. Použití zvláštních zdravotních tvrzení týkajících se botanických látek je však možné, pokud je schváleno na základě čl. 28 odst. 6 uvedeného nařízení.

Jiří Hadaš

[1] K tomuto ve stručnosti zde:

https://food.ec.europa.eu/food-safety/labelling-and-nutrition/nutrition-and-health-claims/health-claims_en

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnícké osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)
- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)